

TEHNIKA I INFORMATIKA U OBRAZOVANJU

3. Internacionalna Konferencija, Tehnički fakultet Čačak, 7–9. maj 2010.

TECHNICS AND INFORMATICS IN EDUCATION

3rd International Conference, Technical Faculty Čačak, 7–9th May 2010.

UDK: 004.4:81

Stručni rad

KORIŠĆENJE OBRAZOVNOG SOFTVERA I WEB SAJTOVA U NASTAVI STRANOG JEZIKA

Veljko Aleksić¹, Vesna Đokić², Momčilo Vujičić³

Rezime: Razvoj nauke i tehnologije doveo je do toga da se računarska tehnologija nalazi u srži mnogih aspekata života. Upotreba računara, softvera kao i korišćenje Interneta u nastavi stranih jezika je stalno u porastu. Dodatno, učenje kulture na stranom jeziku postao je standardni element većine programa. Kombinacija ova dva aspekta vodi dinamičkom pristupu za pripremu učenika za utakmicu na globalnom tržištu rada čineći ih više kulturno kompetentnim. Štaviše, ova nastavna tehnika obezbeđuje učenicima priliku da poboljšaju svoje sposobnosti u razvoju kulturnih hipoteza a istovremeno potvrde njihovu validnost kroz korišćenje Web sajtova i softvera.

Ključne reči: Web sajtovi, kultura, strani jezik, interkulturalna komunikacija, softver

USING TEACHING SOFTWARE AND WEB SITES IN FOREIGN LANGUAGE COURSES

Summary: The development of science and technology has brought the fact that computer technology became the core of various aspects of life. The usage of computers, softwares as well as using the Internet to teach foreign language is ever increasing. In addition, the teaching of culture in foreign language instruction has become a standard element in most language classes. The combination of these two aspects leads to a dynamic approach for preparing students to compete in the global job market by making them more culturally competent. Moreover, this teaching technique provides students the opportunity to foster their skills at developing cultural hypotheses and at the same time confirming their validity through the use of web sites and softwares.

Key words: Web Sites, Culture, Foreign Language, Intercultural Communication, Software.

---

¹ Veljko Aleksić, prof. tehnike i informatike-student, Tehnički fakultet, Svetog Save 65, Čačak,
E-mail: aleksicveljko@gmail.com

² Vesna Đokić, prof. engleskog jezika, O.Š. "Kralj Aleksandar I", G.Milanovac,
E-mail: vesnadjokic@hotmail.com

³ Dr Momčilo Vujičić, van.prof., Tehnički fakultet, Svetog Save 65, Čačak,
E-mail: vujicic_momcilo@yahoo.com

1. UVOD

Nastava u savremenom školstvu je sve više pod uticajem informacionih tehnologija, indikativno je nastojanje da se proces obrazovanja osavremeni te da se upotreba savremenih nastavnih sredstava uvede u svakodnevnu nastavu, da postane njen sastavni deo. Upotrebom multimedijalnih tehnologija učenici daleko lakše usvajaju novo gradivo. Veliki broj studija je potvrdilo tezu da su tragovi pamćenja daleko duži ukoliko se nova znanja stiču višestrukim perceptivnim doživljajem učenika tokom nastave.

Proces nastave stranih jezika je jedan od prvih u kome je načinjen značajan pomak na uvođenju novih nastavnih sredstava. Putem kartica (eng. *flash cards*) i audio-video materijala (kasete, CD, DVD) započeto je osavremenjavanje nastavnog procesa, a zahvaljujući razvoju informaciono-komunikacionih tehnologija i njihovim uvođenjem u škole omogućeni su novi pristupi u realizaciji nastave. Sticanje četiri osnovne veštine prilikom učenja stranih jezika (čitanje, pisanje, slušanje i govor) je daleko olakšano upotrebom odgovarajućih nastavnih softvera, a korišćenjem Interneta znanje učenika dobija sasvim novu dimenziju u pogledu shvatanja ne samo jezika već i kulture govornih područja na kojima se isti izučava.

2. USVAJANJE NOVIH ZNANJA UPOTREBOM OBRAZOVNOG SOFTVERA

Umesto tradicionalnih metoda nastave koje se koriste u mlađim razredima osnovne škole u nastavi engleskog jezika nastavnik koristi aplikaciju *Word Bird's World Land* koja je kreirana sa ciljem da učenici na zabavan način usvoje novi vokabular iz raznih oblasti života. Kroz igru i zabavu deca se na veoma zanimljiv način susreću sa novim pojmovima i uče da ih koriste u svakodnevnom govoru. Zadovoljavajući didaktičke principe *prilagođenosti uzrastu, sistematičnosti i postupnosti* i *individualizacije i socijalizacije* softver omogućava i aktivnu nastavu putem koje se učenik postavlja u središte procesa i aktivno učestvuje na času.

Kao primer upotrebe može se uzeti čas engleskog jezika u 3. razredu osnovne škole u nastavnoj temi *Hrana*: nastavnik obradu započinje demonstrativnom metodom prikazivanjem kartica, a u glavnom delu časa se koristi grupni/individualni oblik rada na računarima. Učenici kroz igru i interesantne animacije samostalno usvajaju nov vokabular. U poslednjem segmentu, učenici utvrđuju stečeno znanje i vežbaju pisanje (eng. *spelling*).

Slika 1: Izgled segmenta aplikacije *Word Bird's World Land*

Softver koji se koristi u višim razredima pri učenju drugih stranih jezika je *Tell Me More* u varijantama za odgovarajući jezik. Ova aplikacija je daleko naprednija jer se sadržaj prilagođava različitim nivoima znanja. Jedna od osnovnih prednosti je korišćenje tehnologije prepoznavanja govora (eng. *Speech Recognition*) i automatskih ispravljanja grešaka koje učenik načini. Sadržane su i 3D animacije koje prikazuju ispravan položaj usta i usana da bi se pravilno izgovorila određena reč. Na ovaj način postiže se interakcija učenika sa računarnom na daleko višem nivou.

Slika 2: Izgled interfejsa aplikacije *Tell Me More*

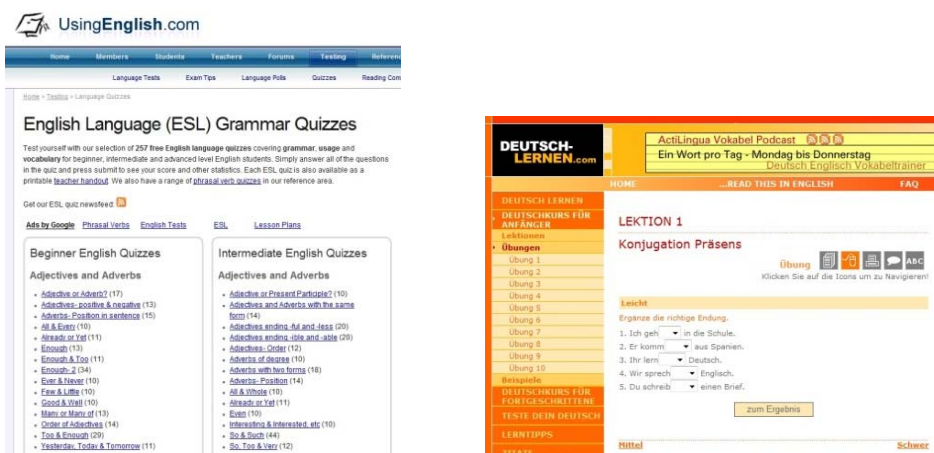
Korišćenjem ovih softvera u nastavi pokazalo se da učenici mnogo efikasnije usvajaju nov vokabular i spremni su da ga već na narednom času koriste u govoru i pisanju. Zbog čega dolazi do ovoga?

Multimedijalna nastava ima veoma veliki uticaj na pozitivnu motivaciju učenika - ono što buđi njihova interesovanja, što na zabavan način od njih iziskuje da upotrebe sve svoje sposobnosti i svoja predznanja da usvoje novo gradivo. Nastavnik je u ovoj ulozi samo posrednik između učenika i računara, on je tu da učenike usmeri, da ih ohrabri, a ne samo da puko reprodukuje ono što učenici treba da nauče. Motivisanost učenika pri ovakvom radu je izuzetno velika, a samim tim je i stepen onoga što učenici usvajaju na znatno višem nivou. Interesantna činjenica je da učenici sa slabijim sposobnostima takođe putem ovakvog načina predavanja uspevaju da postignu sasvim zadovoljavajući nivo znanja i mogu da ga koriste u narednom periodu. Takođe treba nastojati da ovakav način izlaganja novog gradiva postane sastavni deo nastave, ali ne možemo naravno zaboraviti na ulogu nastavnika u celokupnom nastavnom procesu koji treba da bude dobar organizator, ali i da pokaže svoju ljudsku stranu u radu sa učenicima. Kombinacija ova dva aspekta daće najbolje rezultate.

3. UPOTREBA WEB SAJTOVA U NASTAVI STRANOG JEZIKA

Upotreba Interneta u nastavi predstavlja novu nastavnu tehnologiju koja ima izuzetno veliko motivaciono dejstvo na učenike. Internet je nešto sa čime su učenici već upoznati, svakodnevno ga koriste u svojim domovima u različite svrhe tako da njegova upotreba u učionicama ima za cilj dalje proširenje znanja i vidika učenika, a vezano za nastavu stranog jezika. Mnogi sajtovi su kreirani tako da se interaktivno mogu učiti i vežbati raznorazne gramatičke celine, vokabular, ali se oni mogu koristiti i u svrhe upoznavanja sa kulturom drugih naroda i njihovih jezika uopšte.

Kao primer upotrebe može se uzeti čas stranog jezika u višim razredima osnovne škole na kome se vrši utvrđivanje gramatičke celine koja je već obrađena. Učenici koriste web sajt na kome imaju gramatička vežbanja koja su prilagođena nivou znanja učenika <http://www.usingenglish.com/quizzes/>, gde postoje testovi za različite gramatičke oblasti iz engleskog jezika. Uglavnom su sajтови koncipirani na bazi online testova uz dodatna gramatička objašnjenja. Ostali primeri: <http://perso.wanadoo.es/autoEnglish/freeexercises/>; <http://www.englishpage.com/>; <http://www.eflnet.com/grammar/>. Prilikom učenja nemačkog jezika koriste se: <http://www.deutsch-lernen.com/>; <http://www.schubert-verlag.de/>; <http://www.daf-portal.de/uebungen/>.

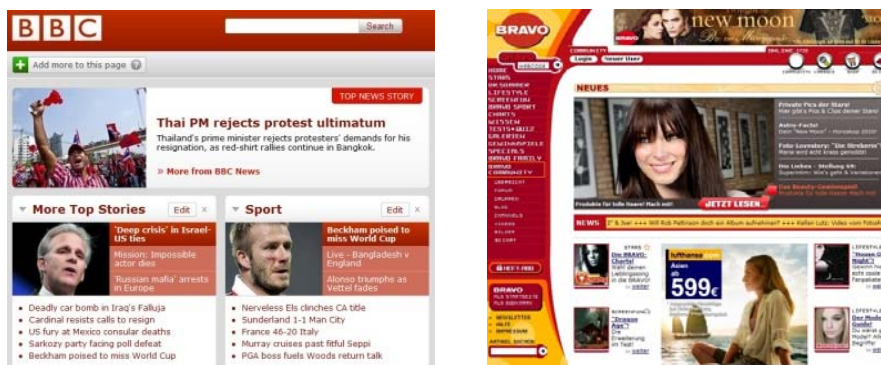

Slika 3: Izgled sajtova UsingEnglish.com i Deutch-Lernen.com

Uloga nastavnika je da učenike pripremi za rešavanje testova, a nakon realizacije da pokrene diskusiju o rezultatima i proveri usvojeno znanje. Ovakvim načinom rada se olakšava rad nastavnika, pojačava motivacija učenika i omogućuje aktivna nastava.

Web sajтови se koriste i u kulturne svrhe, čime učenje jezika dobija jednu sasvim novu dimenziju. Naime, učenici se upoznaju sa kulturom, tradicijom i običajima naroda čiji jezik izučavaju, što im može poslužiti kao izuzetan dobar podsticaj na razumevanju smislenosti gradiva koje se obrađuje. Primera radi, kada učenici na času pomenu neki grad na engleskom govornom području ili običaje koje imaju Englezi, svakako je od velike koristi potražiti više podataka o tome na Internetu. Ova vrsta rada može biti i u formi domaćeg zadatka, ali se takođe može veoma uspešno koristiti i u samoj učionici u višim razredima. Na web sajtovima učenici mogu videti zvanične prezentacije gradova, njihove osnovne karakteristike, kulturna stecišta i građevine koje su obeležja datih gradova. Korišćenje ovakvog pristupa utiče na svest učenika o elementima engleske kulture, sa naglaskom da učenicima treba ukazati i na razlike koje postoje u kulturi naše zemlje i kulture engleskog govornog područja.

Učenici se takođe na sajtovima mogu upoznati i sa poznatim svetski poznatim novinama i časopisima, koji u velikom broju ne sadrže samo slike, već su praćeni raznim audio i video materijalima, gde mogu prodiskutovati pisanim putem o datim temama. Neki od primera su: <http://www.timesonline.co.uk/>; <http://www.guardian.co.uk/>; <http://www.nytimes.com/>; <http://www.bbc.co.uk/>; <http://www.dieberlinerin.com/>; <http://www.bravo.de/>.

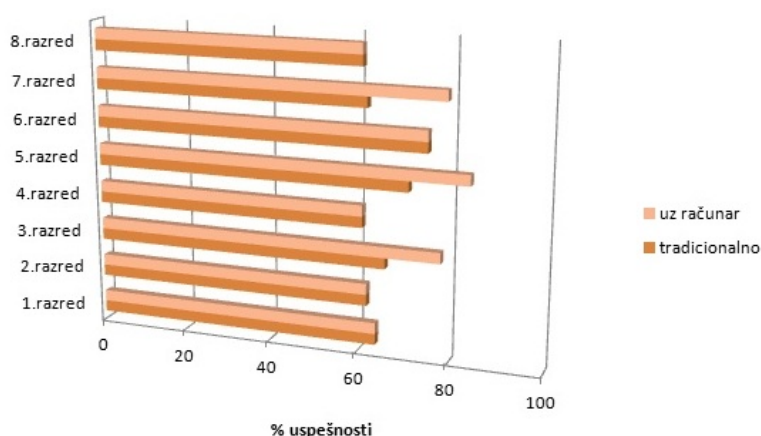
Slika 4: Izgled sajtova bbc.co.uk i bravo.de

Tehnologija je element koji se stalno razvija i koga treba koristiti ne samo kao autentični materijal već i u svrhe raznih formi komunikacije. Korišćenjem multimedijalnog koncepta, učenici sakupljaju materijal koji će im koristiti za diskusiju o datom gradu ili nekom drugom segmentu kulture. Oni će sami pokušati da izraze svoje stavove, svoje shvatanje zemlje i jezika koji uče.

4. ISTRAŽIVANJE

Sve što je prethodno rečeno potvrđeno je putem anketiranja učenika koje je obavljeno u O.Š. "Kralj Aleksandar I" u Gornjem Milanovcu, tačnije njenom izdvojenom odeljenju u Brđanima. Anketiranje je izvršeno u martu 2010.godine. Treba istaći da se nastava stranih jezika obavlja prema sledećoj strukturi: engleski jezik (1-8.razred), drugi strani jezik - nemački (5-7.razred).

Anketiranje je izvršeno nad grupom od 84 učenika. Drugi strani jezik uči 28 učenika. Kod prve grupe od 35 učenika nastava u prethodnoj školskoj godini obavljena je bez upotrebe računara i oni predstavljaju kontrolnu grupu. Kod druge grupe od 49 učenika školske 2009/10.god. nastava u istim razredima (III, V i VII) obavlja se uz upotrebu računara.

Slika 5: Grafički prikaz rezultata ankete

Rezultat istraživanja jasno pokazuje da je nivo znanja kod učenika koji koriste računar u nastavi stranih jezika viši za 21% što je pokazatelj da je ovakav način rada daleko efikasniji od tradicionalnog i da bi u budućnosti trebalo nastaviti sa njegovom aktivnom upotrebom.

5. ZAKLJUČAK

Korišćenje nastavnog softvera i Interneta učenicima nudi vredne informacije za proučavanje jezika i kulture. Uvođenjem novih nastavnih metoda i tehnika motivisanost učenika je daleko viša, kao i stepen usvojenog znanja. Takođe, pruža im pristup kulturno autentičnim materijalima koje u suprotnom ne bi ni mogli da dožive. Ono što je još bitnije jeste da im omogućava razvoj sopstvenog kulturnog razumevanja što potvrđuje tezu da je „razumevanje kulture dinamičan proces u kome učenici stalno spajaju svoja kulturna predznanja sa sadašnjim iskustvima da bi stvorili osećaj smislenosti“ (Robinson). Učenici uče da prihvataju razlike kulturi i neke delove će integrisati u svoje živote.

6. LITERATURA

- [1] Perrett J., Dench A., Harrison G., Riley H.: *Word Bird's World Land*, Prentice Hall Macmillan, 1996., ISBN: 0-13-442146-9
- [2] *Tell Me More German*, Auralog, 2007., ISBN: 2-74-901236-8
- [3] *Tell Me More Italian*, Auralog, 2007., ISBN: 2-74-901235-X
- [4] *Tell Me More French*, Auralog, 2007., ISBN: 2-74-901234-1
- [5] Pritchard A., *Effective Teaching with Internet Technologies*, Paul Chapman Publishing, 2007., ISBN: 978-1-4129-3094-9
- [6] Sugumaran V., *Methodological Advancements in Intelligent Information Technologies: Evolutionary Trends*, IGI Global, 2010., ISBN: 978-1-60566-971-7
- [7] Robinson G., *Crosscultural understanding: Processes and approaches for foreign language, English as a foreign language and bilingual educators*, Prentice Hall, 1986., ISBN: 0-13-194663-3
- [8] Oxford R., Oxford J., *Second Language Teaching and Learning in the Net Generation*, National Foreign Language Resource center, 2009., ISBN: 0-98-004592-4
- [9] Chang M., Kuo R., Hirose M., *Learning by Playing. Game based Education System Design and Development*, Springer, 2009., ISBN: 3-64-203363-6